

idolis vestris, & ab universis contaminationibus vestris avertite facies vestras.

7 Quia homo homo de domo Israel, & de profelytis, quicumque advena fuerit in Israel, si alienatus fuerit a me, & posuerit idola sua in corde suo, & scandalum iniquitatis suæ statuerit contra faciem suam, & venerit ad prophetam, ut interroget per eum me: ego Dominus respondebo ei per me.

8 Et ponam faciem meam super hominem illum, & faciam eum in exemplum, & in proverbium, & disperdam eum in medio populi mei: & scietis, quia ego Dominus.

9 * Et propheta cum erraverit, & locutus fuerit verbum: ego Dominus decepi prophetam illum: & extendam manum meam super illum, & delebo eum de medio populi mei Israel.

10 Et portabunt iniquitatem suam: juxta iniquitatem interrogantis, sic iniquitas prophetæ erit:

11 Ut non erret ultra domus Israel a me, neque polluat in universis prævaricationibus suis: sed sint mihi in populum, & ego sim eis in Deum, ait Dominus exercituum.

12 Et factus est sermo Domini ad me, dicens:

13 Fili hominis, terra cum peccaverit mihi, ut prævaricaretur prævaricans, extendam manum meam super eam, & conteram * virgam panis ejus: & immittam in eam famem, & interficiam de ea hominem, & jumentum.

14 Et si fuerint tres viri isti in medio ejus, Noe, Daniel, & Job: ipsi justitia sua liberabunt animas suas, ait Dominus exercituum.

15 Quod si & bestias pessimas induxero super terram, ut vastem eam; & fuerit in via, eo quod non sit pertransiens propter bestias:

16 Tres viri isti si fuerint in ea, vivo ego, dicit Dominus Deus, quia nec filios, nec filias liberabunt: sed ipsi soli liberabuntur, terra autem desolabitur.

17 Vel si gladium induxero super terram illam, & dixerit gladio: Transi per terram: & interfecero de ea hominem, & jumentum:

18 Et

* Supra
12. 3.

* Supra
4. 10. &
5. 16.

18 Et tres viri isti fuerint in medio ejus: vivo ego, dicit Dominus Deus, non liberabunt filios, neque filias: sed ipsi soli liberabuntur.

19 Si autem & pestilentiam immifero super terram illam, & effudero indignationem meam super eam in sanguine, ut auferam ex ea hominem, & jumentum:

20 Et Noe, & Daniel, & Job fuerint in medio ejus: vivo ego, dicit Dominus Deus, quia filium, & filiam non liberabunt: sed ipsi justitia sua liberabunt animas suas.

21 Quoniam hæc dicit Dominus Deus: Quod & si quatuor judicia mea pessima, gladium, & famem, & bestias malas, & pestilentiam immifero in Jerusalem, ut interficiam de ea hominem, & pecus:

22 Tamen relinquetur in ea salvatio educentium filios, & filias: ecce ipsi ingredientur ad vos, & videbitis viam eorum, & adinventiones eorum, & consolabimini super malo, quod induxi in Jerusalem in omnibus, quæ importavi super eam.

23 Et consolabuntur vos, cum videritis viam eorum, & adinventiones eorum: & cognoscetis quod non frustra fecerim omnia, quæ feci in ea, ait Dominus Deus.

CAPUT XV.

Sicut lignum de vite præcisum soli servit igni, ita Judæos ob inveterata peccata cum Jerusalem prædicat exurendos.

1 **E**t factus est sermo Domini ad me, dicens:

2 Fili hominis, quid fiet de ligno vitis ex omnibus lignis nemorum, quæ sunt inter ligna sylvarum?

3 Nunquid tolletur de ea lignum, ut fiat opus, aut fabricabitur de ea paxillus, ut dependeat in eo quodcumque vas?

4 Ecce igni datum est in escam: utramque partem ejus consumpsit ignis, & medietas ejus redacta est in favillam: numquid utile erit ad opus?

T 3

5 Etiam

5 Etiam cum esset integrum, non erat aptum ad opus: quanto magis cum illud ignis devoraverit, & combusserit, nihil ex eo fiet operis?

6 Propterea hæc dicit Dominus Deus: Quomodo lignum vitis inter ligna sylvarum, quod dedi igni ad devorandum, sic tradam habitatores Jerusalem.

7 Et ponam faciem meam in eos: de igne egredientur, & ignis consumet eos: & scietis, quia ego Dominus, cum posuero faciem meam in eos.

8 Et dederò terram inviam, & desolatam: eo quod prævaricatores extiterint, dicit Dominus Deus.

CAPUT XVI.

Jerusalem prius abjectissima, mirum in modum a Deo exaltata, ostendit ingratitudinem varia idololatria, in qua & Samariam & Sodomam superavit: idcirco tradet eam Dominus in vastationem, & ignominiam omnibus gentibus; servabit tamen pactum reliquiis suis.

1 **E**t factus est sermo Domini ad me, dicens:

2 Fili hominis notas fac Jerusalem abominaciones suas:

3 Et dices: Hæc dicit Dominus Deus Jerusalem: Radix tua, & generatio tua de Terra Chanaan; pater tuus Amorrhæus, & mater tua Cethæa.

4 Et quando nata es in die ortus tui non est præcipus umbilicus tuus, & aqua non es lota in salutem, nec sale salita, nec involuta pannis.

5 Non pepercit super te oculus, ut faceret tibi unum de his, miseris tui: sed projecta es super faciem terræ in abiectione animæ tuæ, in die qua nata es.

6 Transiens autem per te, vidi te conculcari in sanguine tuo. Et dixi tibi cum esses in sanguine tuo: Vive, dixi, inquam, tibi: In sanguine tuo vive.

7 Multiplicatam quasi germen agri dedi te:

&

& multiplicata es, & grandis effecta, & ingressa es, & pervenisti ad mundum muliebrem: ubera tua intumuerunt, & pilus tuus germinavit: & eras nuda, & confusione plena.

8 Et transivi per te, & vidi te: & ecce tempus tuum, tempus amantium; & expandi amicum meum super te, & operui ignominiam tuam. Et juravi tibi, & ingressus sum pactum tecum: ait Dominus Deus: & facta es mihi.

9 Et lavi te aqua, & emundavi sanguinem tuum ex te: & unxi te oleo.

10 Et vestivi te discoloribus, & calceavi te janthino: & cinxi te bysso, & indui te subtilibus.

11 Et ornavi te ornamento, dedi armillas in manibus tuis, & torquem circa collum tuum.

12 Et dedi in aurem super os tuum, & circulos auribus tuis, & coronam decoris in capite tuo.

13 Et ornata es auro, & argento, & vestita es bysso, & polymito, & multicoloribus: simulam, & mel, & oleum comediti, & decora facta es vehementer nimis: & profecisti in regnum.

14 Et egressum est nomen tuum in Gentes propter speciem tuam: quia perfecta eras in decore meo, quem posueram super te, dicit Dominus Deus.

15 Et habens fiduciam in pulchritudine tua fornicata es in nomine tuo: & exposuisti fornicationem tuam omni transeunti, ut sejus fieres.

16 Et fumens de vestimentis tuis fecisti tibi excelsa hinc inde confuta: & fornicata es super eis, sicut non est factum, neque futurum est.

17 Et tulisti vasa decoris tui de auro meo, atque argento meo, quæ dedi tibi: & fecisti tibi imagines masculinas, & fornicata es in eis.

18 Et sumplisti vestimenta tua multicoloria, & operuisti illas: & oleum meum, & thymiana meum posuisti coram eis.

19 Et panem meum, quem dedi tibi, simlam, & oleum, & mel, quibus enutrivisti te, posuisti in conspectu eorum in odorem suavitatis, & factum est, ait Dominus Deus.

20 Et tulisti filios tuos, & filias tuas, quas generasti mihi: & immolasti eis ad devorandum. Numquid parva est fornicatio tua?

21 Immolasti filios meos, & dedisti, illos concilians, eis.

22 Et post omnes abominationes tuas, & fornicationes, non es recordata dierum adolescentiæ tuæ, quando eras nuda, & confusione plena, conculcata in sanguine tuo.

23 Et accidit post omnem malitiam tuam (væ, væ tibi, ait Dominus Deus.)

24 Et ædificasti tibi lupanar, & fecisti tibi prostibulum in cunctis plateis.

25 Ad omne caput viæ ædificasti signum prostitutionis tuæ: & abominabilem fecisti decorem tuum: & divisisti pedes tuos omni transeunti, & multiplicasti fornicationes tuas.

26 Et fornicata es cum filiis Ægypti vicinis tuis magnarum carnium: & multiplicasti fornicationem tuam ad irritandum me.

27 Ecce ego extendam manum meam super te, & auferam justificationem tuam: & dabo te in animas odientium te filiarum Palæstinarum, quæ erubescunt in via tua scelerata.

28 Et fornicata es in filiis Assyriorum, eo quod nectum fueris expleta: & postquam fornicata es, nec sic es satiata.

29 Et multiplicasti fornicationem tuam in Terra Chanaan cum Chaldæis: & nec sic satiata es.

30 In quo mundabo cor tuum, ait Dominus Deus: cum facias omnia hæc opera mulieris meretricis, & procacis?

31 Quia fabricasti lupanar tuum in capite omnis viæ: & excessum tuum fecisti in omni platea: nec facta es quasi meretrix fastidio augens pretium,

32 Sed quasi mulier adultera, quæ super virum suum inducit alienos.

33 Omnibus meretricibus dantur mercedes: tu autem

autem dedisti mercedem cunctis amatoribus tuis, & dona donabas eis, ut intrarent ad te undique ad fornicandum tecum.

34 Factumque est in te contra consuetudinem mulierum in fornicationibus tuis, & post te non erit fornicatio: in eo enim quod dedisti mercedes, & mercedes non accepisti, factum est in te contrarium.

35 Propterea meretrix audi verbum Domini.

36 Hæc dicit Dominus Deus: Quia effusum est æs tuum, & revelata est ignominia tua in fornicationibus tuis super amatores tuos, & super idola abominationum tuarum in sanguine filiorum tuorum, quos dedisti eis:

37 Ecce ego congregabo omnes amatores tuos, quibus commissa es, & omnes, quos dilexisti, cum universis quos oderas: & congregabo eos super te undique, & nudabo ignominiam tuam coram eis, & * videbunt omnem turpitudinem tuam.

38 Et iudicabo te iudiciis adulterarum, & effundentium sanguinem: & dabo te in sanguinem furoris & zeli.

39 Et dabo te in manus eorum, & destruent lupanar tuum: & demolientur prostibulum tuum: & denudabunt te vestimentis tuis, & auferent vasa decoris tui: & derelinquent te nudam, pleamque ignominiam.

40 Et adducent super te multitudinem, & lapidabunt te lapidibus, & trucidabunt te gladiis suis.

41 * Et comburent domos tuas igni, & facient in te iudicia in oculis mulierum plurimarum: & desines fornicari, & mercedes ultra non dabis.

42 Et requiescet indignatio mea in te: & auferetur zelus meus a te, & quiescam, nec irascar amplius.

43 Eo quod non fueris recordata dierum adolescentiæ tuæ, & provocasti me in omnibus his: quapropter & ego vias tuas in capite tuo dedi, ait Dominus Deus, & non feci juxta scelera tua in omnibus abominationibus tuis.

44 Ecce omnis, qui dicit vulgo proverbium, in te assumet illud, dicens: Sicut mater, ita & filia ejus.

45 Filia matris tuæ es tu, quæ projecit virum suum, & filios suos: & soror sororum tuarum es tu, quæ projecit viros suos, & filios suos: mater vestra Cethæa, & pater vester Amorrhæus.

46 Et soror tua major, Samaria, ipsa & filia ejus, quæ habitant ad sinistram tuam: soror autem tua minor te, quæ habitat a dextris tuis, Sodoma, & filia ejus.

47 Sed nec in viis earum ambulasti, neque secundum scelera earum fecisti pauxillum minus: pene scelera tua fecisti illis in omnibus viis tuis.

48 Vivo ego, dicit Dominus Deus, quia non fecit Sodoma soror tua ipsa, & filia ejus, sicut fecisti tu & filia tuæ.

49 * Ecce hæc fuit iniquitas Sodomæ sororis tuæ, superbia, saturitas panis & abundantia, & otium ipsius, & filiarum ejus: & manum egeno, & pauperi non porrigebant.

50 Et elevata sunt, & fecerunt abominaciones coram me: & abstuli eas sicut vidi.

51 Et Samaria dimidium peccatorum tuorum non peccavit: sed vicisti eas sceleribus tuis, & justificasti sorores tuas in omnibus abominationibus tuis, quas operata es.

52 Ergo & tu porta confusionem tuam, quæ vicisti sorores tuas peccatis tuis, sceleratius agens ab eis: justificatae sunt enim a te: ergo & tu confundere, & porta ignominiam tuam, quæ justificasti sorores tuas.

53 Et convertam restituens eas conversione Sodomorum cum filiabus suis, & conversione Samariæ, & filiarum ejus: & convertam reverentiam tuam in medio earum.

54 Ut portes ignominiam tuam, & confundaris in omnibus, quæ fecisti consolans eas.

55 Et soror tua Sodoma, & filia ejus revertentur ad antiquitatem suam: & Samaria, & filia

hæc ejus revertentur ad antiquitatem suam: & tu & filia tuæ revertemini ad antiquitatem vestram.

56 Non fuit autem Sodoma soror tua audita in ore tuo, in die superbiæ tuæ.

57 Antequam revelaretur malitia tua: sicut hoc tempore in opprobrium filiarum Syriæ, & cunctarum in circuitu tuo filiarum Palæstinarum, quæ ambiunt te per gymum.

58 Scelus tuum, & ignominiam tuam tu portasti, ait Dominus Deus.

59 Quia hæc dicit Dominus Deus: Et faciam tibi sicut despexisti juramentum, ut irritum faceres pactum:

60 Et recordabor ego pacti mei tecum in diebus adolescentiæ tuæ: & suscitabo tibi pactum sempiternum.

61 Et recordaberis viarum tuarum, & confundaris: cum receperis sorores tuas te majores cum minoribus tuis: & dabo eas tibi in filias, sed non ex pacto tuo.

62 Et suscitabo ego pactum meum tecum: & scies quia ego Dominus.

63 Ut recorderis, & confundaris, & non sit tibi ultra aperire os præ confusionem tuam, cum placatus tibi fuero in omnibus, quæ fecisti, ait Dominus Deus.

CAPUT XVII.

Per parabolam de duabus aquilis, & plantata ac crescente vinea quæ non prosperabitur, declaratur, quod rex Babylonis translato in Babylonem rege Joakim, constituet pro eo regem Sedeciam, qui relicto federe cum Nabuchodonosor inito, ad regem Egypti transfugit: quapropter a Domino tradetur in manus Nabuchodonosor, & ductus in Babylonem morietur ibi: Dominus autem humili humiliato exaltabit humilem.

1 **E**T factum est verbum Domini ad me, dicens.

2 Fili hominis propone ænigma, & narra parabolam ad domum Israel,

3 Et dices: Hæc dicit dominus Deus: Aquila

la grandis magnarum alarum, longo membro-
rum ductu, plena plumis, & varietate, venit ad
Libanum, & tulit medullam cedri.

4 Summitatem frondium ejus avulsit: & trans-
portavit eam in Terram Chanaan, in urbe nego-
tiatorum posuit illam.

5 Et tulit de femine terræ, & posuit illud in
terra pro femine, ut firmaret radicem super aquas
multas; in superficie posuit illud.

6 Cumque germinasset, crevit in vineam latio-
rem humili statura, respicientibus ramis ejus ad
eam: & radices ejus sub illa erant. Facta est
ergo vinea, & fructificavit in palmites, & emi-
sit propagines.

7 Et facta est aquila altera grandis magnis
alis, multisque plumis: & ecce vinea ista quasi
mittens radices suas ad eam, palmites suos ex-
tendit ad illam, ut irrigaret eam de areolis ger-
minis sui.

8 In terra bona super aquas multas plantata
est: ut faciat frondes, & portet fructum, ut sit
in vineam grandem.

9 Dic: hæc dicit Dominus Deus: Ergone pro-
sperabitur? nonne radices ejus evellat, & fru-
ctus ejus distringet, & siccabit omnes palmites
germinis ejus, & arefcet: & non in brachio gran-
di, neque in populo multo, ut evelleret eam
radicitus?

10 Ecce plantata est, ergone prosperabitur?
nonne, cum tetigerit eam ventus urens, siccabitur,
& in areis germinis sui arefcet?

11 Et factum est verbum Domini ad me, di-
cens:

12 Dic ad domum exasperantem: Nescitis,
quid ista significant? Dic: Ecce venit rex Ba-
bylonis in Jerusalem: & assumet regem, & prin-
cipes ejus, & adducet eos ad semetipsum in Ba-
bylonem.

13 Et tollet de femine regni, ferietque cum eo
fœdus: & ab eo accipiet jusjurandum. Sed &
fortes terræ tollet,

14 Ut sit regnum humile, & non elevetur
sed custodiat pactum ejus, & fervet illud.

15 Qui

15 Qui recedens ab eo misit nuntios ad Ægy-
ptum ut daret sibi equos, & populum multum.
Numquid prosperabitur, vel consequetur salutem
qui fecit hæc? & qui dissolvit pactum, numquid
effugiet?

16 Vivo ego, dicit Dominus Deus: quo-
niam in loco regis, qui constituit eum regem,
cujus fecit irritum juramentum, & solvit pa-
ctum, quod habebat cum eo, in medio Babylo-
nis morietur.

17 Et non in exercitu grandi, neque in popu-
lo multo faciet contra eum Pharaon prælium: in
jactu aggeris, & in extructione vallorum, ut in-
terficiat animas multas.

18 Spreverat enim juramentum, ut solveret fœ-
dus, & ecce dedit manum suam: & cum omnia
hæc fecerit, non effugiet.

19 Propterea hæc dicit Dominus Deus: Vivo
ego, quoniam juramentum, quod sprevit,
& fœdus, quod prævaricatus est, ponam in ca-
put ejus.

20 * Et expandam super eum rete meum, & * *Supra*
comprehendetur in fagina mea: & adducam eum *12 13.*
in Babylonem, & judicabo eum ibi in prævari- *Infra 21.*
catione, qua despexit me. *3.*

21 Et omnes profugi ejus cum universo agmi-
ne suo, gladio cadent: residui autem in omnem
ventum dispergentur: & scietis, quia ego Domi-
nus locutus sum.

22 Hæc dicit Dominus Deus: Et sumam ego
de medulla cedri sublimis, & ponam: de vertice
ramorum ejus tenerum distringam, & plantabo
super montem excelsum & eminentem.

23 In monte sublimi Israel plantabo illud, &
erumpet in germen, & faciet fructum, & erit in
cedrum magnam: & habitabunt sub ea omnes
volucres, & universum volatile sub umbra fron-
dium ejus nidificabit.

24 Et scient omnia ligna regionis, quia ego
Dominus humiliavi lignum sublime, & exaltavi
lignum humile: & siccavi lignum viride, & fron-
dere feci lignum aridum. Ego Dominus locutus
sum, & feci.

CA-

CAPUT XVIII.

Rejēta Judæorum parabola dicit quod filius non portabit iniquitatem patris, nec contra, sed quisque suam ipſius portabit: quod ſi impius pœnitentiam agat, ſalvabitur: juſtus vero, ſi ſuam deſerat juſtitiam, damnabitur: hortatur ergo Dominus ad pœnitentiam & cordis innovationem.

1 **E**T factus eſt ſermo Domini ad me, dicens:

2 Quid eſt quod inter vos parabolam vertitis in proverbium iſtud in terra Iſrael, dicentes:

31. * Patres comederunt uvam acerbam, & dentes filiorum obſtupescunt?

3 Vivo ego, dicit Dominus Deus, ſi erit ultra vobis parabola hæc in proverbium in Iſrael.

4 Ecce omnes animæ meæ ſunt, ut anima patris, ita & anima filii mea eſt: anima, quæ peccaverit, ipſa morietur.

5 Et vir ſi fuerit juſtus, & fecerit judicium, & juſtitiam:

6 In montibus non comederit, & oculos ſuos non levaverit ad idola domus Iſrael: & uxorem proximi ſui non violaverit, & ad mulierem menſtruatam non acceſſerit:

7 Et hominem non contriſtaverit: pignus debitori reddiderit: per vim nihil rapuerit: * panem ſuum eſurienti dederit, & nudum operuerit veſtimento:

8 Ad uſuram non commodaverit, & amplius non acceperit: ab iniquitate averterit manum ſuam, & judicium verum fecerit inter virum & virum:

9 In præceptis meis ambulaverit, & judicia mea cuſtodierit, ut faciat veritatem: hic juſtus eſt, vita vivet, ait Dominus Deus.

10 Quod ſi genuerit filium latronem effundentem ſanguinem, & fecerit unum de iſtis:

11 Et hæc quidem omnia non facientem, ſed in montibus comedentem, & uxorem proximi ſui pollutentem:

12 Egenum, & pauperem contriſtantem, rapientem rapinas, pignus non reddentem, &

ad

ad idola levantem oculos ſuos, abominationem facientem:

13 Ad uſuram dantem & amplius accipientem: numquid vivet? non vivet. Cum univerſa hæc deſeſtanda fecerit, morte morietur, ſanguis ejus in ipſo erit.

14 Quod ſi genuerit filium, qui videns omnia peccata patris ſui, quæ fecit, timuerit, & non fecerit ſimile eis:

15 Super montes non comederit, & oculos ſuos non levaverit ad idola domus Iſrael, & uxorem proximi ſui non violaverit:

16 Et virum non contriſtaverit, pignus non retinuerit, & rapinam non rapuerit, panem ſuum eſurienti dederit, & nudum operuerit veſtimento:

17 A pauperis injuria averterit manum ſuam, uſuram & ſuperabundantiam non acceperit, judicia mea fecerit, in præceptis meis ambulaverit: hic non morietur in iniquitate patris ſui, ſed vita vivet.

18 Pater ejus quia calumniatus eſt, & vim fecit fratri, & malum operatus eſt in medio populi ſui, ecce mortuus eſt in iniquitate ſua.

19 Et dicitis: Quare non portavit filius iniquitatem patris? Videlicet, quia filius judicium & juſtitiam operatus eſt, omnia præcepta mea cuſtodivit, & fecit illa, vivet vita.

20 * Anima, quæ peccaverit, ipſa morietur: filius non portabit iniquitatem patris, & pater non portabit iniquitatem filii: juſtitia juſti ſuper eum erit, & impietas impii erit ſuper eum.

21 Si autem impius egerit pœnitentiam ab omnibus peccatis ſuis, quæ operatus eſt, & cuſtodierit omnia præcepta mea, & fecerit juſtum, & juſtitiam: vita vivet, & non morietur

22 Omnium iniquitatum ejus, quas operatus eſt, non recordabor: in juſtitia ſua, quam operatus eſt, vivet.

23 * Numquid voluntatis meæ eſt mors impii, dicit

* Iſai.
58. 7.
Hi atth.
25. 39.

* Uru.
24. 16.
4. Reg.
14. 6.
2. Par.
25. 4.

* Inſa.
33. 11.
2. Pet.
3. 9.

dicit Dominus Deus, & non ut convertatur a viis suis: & vivat?

24 Si autem averterit se justus a justitia sua, & fecerit iniquitatem secundum omnes abominaciones, quas operari solet impius, numquid vivet? omnes justitiæ ejus, quas fecerat, non recordabuntur: in prævaricatione, qua prævaricatus est, & in peccato suo, quod peccavit, in ipsis morietur.

• *Infra*
33. 20.

25 Et dixistis: * Non est æqua via Domini. Audite ergo domus Israel: Numquid via mea non est æqua, & non magis viæ vestræ pravæ sunt?

26 Cum enim averterit se justus a justitia sua, & fecerit iniquitatem, morietur in eis; in injustitia, quam operatus est, morietur.

27 Et cum averterit se impius ab impietate sua, quam operatus est, & fecerit judicium, & justitiam: ipse animam suam vivificabit.

28 Confidens enim, & avertens se ab omnibus iniquitatibus suis, quas operatus est, vita vivet, & non morietur.

29 Et dicunt filii Israel: Non est æqua via Domini. Nunquid viæ meæ non sunt æquæ, domus Israel, & non magis viæ vestræ pravæ?

• *Matth.*
3. 2.
• *Luc.* 3. 3.

30 Idcirco unumquemque juxta vias suas judicabo domus Israel, ait Dominus Deus. * Convertimini, & agite pœnitentiam ab omnibus iniquitatibus vestris: & non erit vobis in ruinam iniquitas.

31 Projicite a vobis omnes prævaricationes vestras, in quibus prævaricati estis, & facite vobis cor novum, & spiritum novum: & quare moriemini domus Israel?

• *Supra*
v. 20.
• *Infra* 33.
11.
• *Pet.*
3. 9.

32 * Quia nolo mortem morientis, dicit Dominus Deus: revertimini, & vivite.

C A P U T. XIX.

Parabola leonæ & leunculorum designat captivitatem regum Joachaz & Joachim; item præteritam civitatis Jerusalem felicitatem describit, præsentemque calamitatem sub parabola vineæ.

1 **E**T tu assume plañctum super principes Israel,

2 Et dices: Quare mater tua leona inter leones cubavit, in medio leunculorum enutrivit catulos suos?

3 Et eduxit unum de leunculis suis, & leo factus est: & didicit capere prædam, hominemque comedere.

4 Et audierunt de eo Gentes, & non absque vulneribus suis ceperunt eum: & adduxerunt eum in catenis in terram Ægypti.

5 Quæ cum vidisset, quoniam infirmata est, & perit expectatio ejus; tulit unum de leunculis suis, leonem constituit eum.

6 Qui incedebat inter leones, & factus est leo: & didicit prædam capere, & homines devorare:

7 Didicit viduas facere, & civitates eorum in desertum adducere: & desolata est terra, & plenitudo ejus a voce rugitus illius.

8 Et convenerunt adversus eum Gentes undique de provinciis, & exanderunt super eum rete suum, in vulneribus earum captus est.

9 Et miserunt eum in caveam, in catenis adduxerunt eum ad regem Babylonis: miseruntque eum in carcerem, ne audiretur vox ejus ultra super montes Israel.

10 Mater tua quasi vinea in sanguine tuo super aquam plantata est: fructus ejus, & frondes ejus creverunt ex aquis multis.

11 Et factæ sunt ei virgæ solidæ in scepra dominantium, & exaltata est statura ejus inter frondes: & vidit altitudinem suam in multitudine palmitum suorum.

12 Et evulsa est in ira, in terramque projecta, * Osee. 13. 15. & ventus urens siccavit fructum ejus: marcuerunt, & arefactæ sunt virgæ roboris ejus: ignis comedit eam.

13 Et nunc transplantata est in desertum, in terra invia & sitienti.

14 Et egressus est ignis de virga ramorum ejus, qui fructum ejus comedit: & non fuit in ea virga fortis, sceptrum dominantium. Planctus est, & erit in plañctum.

CAPUT XX.

Dominus negat se filius Israel responsurum, quia & in Ægypto, & in deserto, & in terra promissionis prævaricati sunt ipsius mandata, & idola coluerunt, quibus sæpe comminatus est mala, sed pepercit ne nomen ejus blasphemaretur inter Gentes: nunc autem post hæc omnia dicit se eos revocaturum ad terram suam in qua sibi serviant: jubet etiam prophetare contra saltum meridianum.

1 **ET** factum est in anno septimo, in quinto, in decima mensis: venerunt viri de senioribus Israel, ut interrogarent Dominum, & sederunt coram me.

2 Et factus est sermo Domini ad me, dicens:

3 **Fili hominis, loquere senioribus Israel, & dices ad eos: Hæc dicit Dominus Deus: Numquid ad interrogandum me vos venistis? vivo ego, quia non respondebo vobis, ait Dominus Deus.**

4 Si judicas eos, si judicas, fili hominis, abominaciones patrum eorum offende eis.

5 Et dices ad eos: Hæc dicit Dominus Deus: In die, qua elegi Israel, & levavi manum meam pro stirpe domus Jacob, & apparui eis in Terra Ægypti, & levavi manum meam pro eis, dicens: Ego Dominus Deus vester:

6 In die illa levavi manum meam pro eis, ut educerem eos de terra Ægypti, in terram quam provideram eis, fluentem lacte, & melle: quæ est egregia inter omnes terras.

7 Et dixi ad eos: Unusquisque offensiones oculorum suorum abiciat, & in idolis Ægypti nolite pollui: ego Dominus Deus vester.

8 Et irritaverunt me, nolueruntque me audire: unusquisque abominaciones oculorum suorum non projecit, nec idola Ægypti reliquerunt: & dixi, ut effunderem indignationem meam super eos, & implerem iram meam in eis, in medio terræ Ægypti.

9 Et feci propter nomen meum, ut non violare-

aretur coram Gentibus, in quarum medio erant, & inter quas apparui eis, ut educerem eos de Terra Ægypti.

10 Ejeci ergo eos de terra Ægypti, & eduxi eos in desertum.

11 * Et dedi eis præcepta mea, & judicia ^{* Lev. 18. 5. Rom. 10. 5.} eis, quæ faciens homo, vivet in eis.

12 * Insuper & sabbata mea dedi eis, ut essent ^{* Exod. 20. 8. 31. 13. Deut. 5. 12.} signum inter me & eos: & scirent, quia ego Dominus sanctificans eos.

13 Et irritaverunt me domus Israel in deserto, in præceptis meis non ambulaverunt, & judicia mea projecerunt, quæ faciens homo vivet in eis: & sabbata mea violaverunt vehementer: dixi ergo, ut effunderem furorem meum super eos in deserto, & consumerem eos.

14 Et feci propter nomen meum, ne violaretur coram Gentibus, de quibus ejeci eos in conspectu earum.

15 Ego igitur levavi manum meam super eos in deserto, ne inducerem eos in terram, quam dedi eis fluentem lacte, & melle, præcipuam terrarum omnium:

16 Quia judicia mea projecerunt, & in præceptis meis non ambulaverunt, & sabbata mea violaverunt: post idola enim cor eorum gradiebatur.

17 Et pepercit oculus meus super eos, ut non interficerem eos: nec consumpsi eos in deserto.

18 Dixi autem ad filios eorum in solitudine: In præceptis patrum vestrorum nolite incedere, nec judicia eorum custodiatis, nec in idolis eorum polluamini:

19 Ego Dominus Deus vester: in præceptis meis ambulate, judicia mea custodite, & facite ea:

20 Et sabbata mea sanctificate, ut sint signum inter me & vos, & sciatis, quia ego sum Dominus Deus vester.

21 Et exacerbaverunt me filii, in præceptis meis non ambulaverunt: & judicia mea non custodie-

studierunt, ut facerent ea : quæ cum fecerit homo, vivet in eis : & sabbata mea violaverunt : & comminatus sum, ut effunderem furorem meum super eos, & implem iram meam in eis in deserto.

22 Averti autem manum meam, & feci propter nomen meum, ut non violaretur coram Gentibus, de quibus ejeci eos in oculis earum.

23 Iterum levavi manum meam in eos in solitudine, ut dispergerem illos in nationes, & ventilarem in terras :

24 Eo quod judicia mea non fecissent, & præcepta mea reprobaissent, & sabbata mea violassent, & post idola patrum suorum fuissent oculi eorum.

25 Ergo & ego dedi eis præcepta non bona, & judicia, in quibus non vivent.

26 Et pollui eos in muneribus suis, cum offerrent omne, quod aperit vulvam, propter delicta sua : & scient, quia ego Dominus.

27 Quamobrem loquere ad domum Israel, fili hominis : & dicas ad eos : Hæc dicit Dominus Deus : Adhuc & in hoc blasphemaverunt me patres vestri, cum sprevissem me contemnerentes :

28 Et induxissim eos in terram, super quam levavi manum meam, ut darem eis : viderunt omnem collem excelsum, & omne lignum nemorosum, & immolaverunt ibi victimas suas : & dederunt ibi irritationem oblationis suæ, & posuerunt ibi odorem suavitatis suæ, & libaverunt libationes suas.

29 Et dixi ad eos : Quid est excelsum, ad quod vos ingredimini? & vocatum est nomen ejus Excelsum usque ad hanc diem.

30 Propterea dic ad domum Israel: Hæc dicit Dominus Deus: Certe in via patrum vestrorum vos polluimini, & post offendicula eorum vos fornicamini:

31 Et in oblatione donorum vestrorum, cum traducitis filios vestros per ignem, vos polluimini in omnibus idolis vestris usque hodie: &

ego

ego respondebo vobis domus Israel? Vivo ego, dicit Dominus Deus, quia non respondebo vobis.

32 Neque cogitatio mentis vestræ fiet, dicentium: Erimus sicut Gentes, & sicut cognationes terræ, ut colamus ligna & lapides.

33 Vivo ego, dicit Dominus Deus, quoniam in manu forti, & in brachio extento, & in furore effuso regnabo super vos.

34 Et educam vos de populis: & congregabo vos de terris, in quibus dispersi estis, in manu valida, & in brachio extento, & in furore effuso regnabo super vos.

35 Et adducam vos in desertum populorum, & judicabor vobiscum ibi facie ad faciem.

36 Sicut iudicio contendi adversum patres vestros in deserto terræ Ægypti, sic judicabo vos, dicit Dominus Deus.

37 Et subjiciam vos scepro meo, & inducam vos in vinculis foederis.

38 Et eligam de vobis transgressores, & impios, & de terra incolatus eorum educam eos, & in terram Israel non ingredientur: & scietis, quia ego Dominus.

39 Et vos domus Israel, hæc dicit Dominus Deus: Singuli post idola vestra ambulate, & servite eis. Quod si & in hoc non audieritis me, & nomen meum sanctum pollueritis ultra in muneribus vestris, & in idolis vestris:

40 In monte sancto meo, in monte excello Israel, ait Dominus Deus, ibi serviet mihi omnis domus Israel: omnes, inquam, in terra, in qua placebunt mihi, & ibi quæram primitias vestras, & initium decimarum vestrarum in omnibus sanctificationibus vestris.

41 In odorem suavitatis suscipiam vos, cum eduxero vos de populis, & congregavero vos de terris, in quas dispersi estis, & sanctificabor in vobis in oculis nationum.

42 Et scietis, quia ego Dominus, cum induxero vos ad terram Israel, in terram pro qua levavi manum meam, ut darem eam patribus vestris.

U 3

43 Et

43 Et recordabimini ibi viarum vestrarum, & omnium scelerum vestrorum, quibus polluti estis in eis: & displicebitis vobis in conspectu vestro in omnibus malitiis vestris, quas fecistis.

44 Et scietis quia ego Dominus, cum benefecero vobis propter nomen meum, & non secundum vias vestras malas, neque secundum scelera vestra pessima domus Israel, ait Dominus Deus.

45 Et factus est sermo Domini ad me, dicens:

46 Fili hominis, pone faciem tuam contra viam Austri, & stilla ad Africum, & propheta ad saltum agri meridiani.

47 Et dices saltui meridiano: Audi verbum Domini: Hæc dicit Dominus Deus: Ecce ego succendam in te ignem, & comburam in te omne lignum viride, & omne lignum aridum: non extinguetur flamma succensionis: & comburetur in ea omnis facies ab Austro usque ad Aquilonem.

48 Et videbit universa caro, quia ego Dominus succendi eam, nec extinguetur.

49 Et dixi: A, a, a, Domine Deus: ipsi dicunt de me; Numquid non per parabolas loquitur iste?

CAPUT XXI.

Vaticinatur horrendum ac multiplicem gladium venturum super Jerusalem, & super filios Ammon, a rege Babylonis: qui tandem etiam in terra sua iudicandus est, penitusque dissipandus.

I ET factus est sermo Domini ad me, dicens:

2 Fili hominis pone faciem tuam ad Jerusalem, & stilla ad sanctuaria, & propheta contra humum Israel:

3 Et dices terræ Israel: Hæc dicit Dominus Deus: Ecce ego ad te, & ejiciam gladium meum de vagina sua, & occidam in te iustum, & impium.

4 Pro eo autem quod occidi in te iustum, & impium, idcirco egredietur gladius meus de vagina sua ad omnem carnem ab Austro usque ad Aquilonem.

5 Ut

5 Ut sciat omnis caro, quia ego Dominus eduxi gladium meum de vagina sua irrevocabilem.

6 Et tu fili hominis ingemisce in contritione lumborum, & in amaritudinibus ingemisce coram eis.

7 Cumque dixerint ad te: Quare tu gemis? dices: Pro auditu: quia venit, & tabescet omne cor, & dissolventur universæ manus, & infirmabitur omnis spiritus, & per cuncta genua fluent aquæ: ecce venit, & fiet, ait Dominus Deus.

8 Et factus est sermo Domini ad me, dicens:

9 Fili hominis, propheta, & dices: Hæc dicit Dominus Deus: Loquere: Gladius, gladius exacutus est, & limatus.

10 Ut cædat victimas, exacutus est: ut splendeat, limatus est: qui moves sceptrum filii mei, succidisti omne lignum.

11 Et dedi eum ad levigandum, ut teneatur manu: iste exacutus est gladius, & iste limatus est, ut sit in manu interficientis.

12 Clama, & ulula, fili hominis, quia hic factus est in populo meo, hic in cunctis ducibus Israel, qui fugerant: gladio traditi sunt cum populo meo, idcirco plaude super femur,

13 Quia probatus est: & hoc, cum sceptrum subverterit, & non erit, dicit Dominus Deus.

14 Tu ergo, fili hominis, propheta, & percutite manu ad manum, & duplicetur gladius, ac triplicetur gladius interfectorum: hic est gladius occisionis magnæ, qui obstupefcere eos facit,

15 Et corde tabescere, & multiplicat ruinas. In omnibus portis eorum dedi conturbationem gladii acuti, & limati ad fulgendum, amici ad eadem.

16 Exacuere, vade ad dexteram, sive ad sinistram, quocumque faciei tuæ est appetitus.

17 Quia & ego plaudam manu ad manum, & implebo indignationem meam, ego Dominus locutus sum.

18 Et factus est sermo Domini ad me, dicens:

19 Et tu fili hominis, pone tibi duas vias, ut veniat gladius regis Babylonis: de terra una egredien-

dientur ambæ: & manu capiet conjecturam, in capite viæ civitatis conjiciet.

20 Viam pones, ut veniat gladius ad Rabbath filiorum Ammon, & ad Judam in Jerusalem munitissimam.

21 Stetit enim rex Babylonis in bivio, in capite duarum viarum, divinationem quærens, commiscens sagittas: interrogavit idola, exta consuluit.

22 Ad dexteram ejus facta est divinatio super Jerusalem, ut ponat arietes, ut aperiat os in cæde, ut elevet vocem in ululatu, ut ponat arietes contra portas, ut comportet aggerem, ut ædificet munitiones.

23 Eritque quasi consulens frustra oraculum in oculis eorum, & sabbatorum otium imitans: ipse autem recordabitur iniquitatis ad capiendum.

24 Idcirco hæc dicit Dominus Deus: Pro eo quod recordati estis iniquitatis vestræ, & revelatis prævaricationes vestras, & apparuerunt peccata vestra in omnibus cogitationibus vestris: pro eo, inquam, quod recordati estis, manu capiimini.

25 Tu autem profane, impie dux Israel, cujus venit dies in tempore iniquitatis præfinita:

26 Hæc dicit Dominus Deus: Aufer cidarim, tolle coronam; nonne hæc est, quæ humilem sublevavit, & sublimem humillavit?

27 Iniquitatem, iniquitatem, iniquitatem ponam eam: & hoc non factum est, donec veniret cujus est judicium, & tradam ei.

28 Et tu fili hominis, propheta, & dic: Hæc dicit Dominus Deus ad filios Ammon, & ad opprobrium eorum, & dices: Mucro, mucro, evaginate a ad occidendum, lima te, ut interficias, & fulgeas,

29 Cum tibi viderentur vana, & divinarentur mendacia: ut daretis super colla vulneratorum impiorum, quorum venit dies in tempore iniquitatis præfinita.

30 Revertere ad vaginam tuam in loco, in quo creatus es, in terra nativitatis tuæ judicabo te,

31 Et effundam super te indignationem meam: in

in igne furoris mei sufflabo in te, daboque te in manus hominum insipientium, & fabricantium interitum.

32 Igni eris cibus, sanguis tuus erit in medio terræ, oblivioni traderis: quia ego Dominus locutus sum.

CAPUT XXII.

Vania narrat scelera Jerosolymis perpetrata, propter quæ dicit se super eos effusurum indignationem suam: narratque scelera sacerdotum, principum, pseudoprophetarum, ac populi terræ, ut nullus inventus sit, qui pro avertendo furore Domini se opponeret.

1 **E**T factum est verbum Domini ad me, dicens:

2 Et tu fili hominis nonne judicas, nonne judicas civitatem sanguinum?

3 Et ostendes ei omnes abominationes suas, & dices: Hæc dicit Dominus Deus: Civitas effundens sanguinem in medio sui, ut veniat tempus ejus: & quæ fecit idola contra semetipsam, ut pollueretur.

4 In sanguine tuo, qui a te effusus est, deliquisti: & in idolis tuis, quæ fecisti, polluta es: & appropinquare fecisti dies tuos, & adduxisti tempus annorum tuorum: propterea dedi te opprobrium Gentibus, & irrisionem universis terris.

5 Quæ juxta sunt, & quæ procul a te, triumphabunt de te: fordida, nobilis, grandis interitu.

6 Ecce principes Israel singuli in brachio suo fuerunt in te ad effundendum sanguinem.

7 Patrem, & matrem contumeliis affecerunt in te, advenam calumniati sunt in medio tui, pupillum & viduam contristaverunt apud te.

8 Sanctuaria mea sprevisti, & sabbata mea polluisti.

9 Viri detractores fuerunt in te ad effundendum sanguinem, & super montes comederunt in te, scelus operati sunt in medio tui.

10 Verecundiora patris discooperuerunt in te, immunditiam menstruatæ humiliaverunt in te: